

۱۳۹۵

عکس رخ یار

حمید بهاری

با مقدمه‌ای: دکتر فاروق صفی زاده

سازمان چاپ و انتشارات ایران جام

۱۳۹۵

سرشناسه	۲	بهری، حمید (۱۳۵۱) -
عنوان و نام پدیدآور	۱	عکس رخ یار / حمید بهری، با مقدمه فاروق صفی زاده.
مشخصات نشر	۱	تهران: ایران جام، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری		
شابک	۲	۹۷۸-۶۰۰-۷۹۵۵-۳۱-۴
وضعیت فهرست نویسی	۱	فیا
موضوع	۱	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۳۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- دعاها
موضوع	۱	Ali ibn Abi-talib, Imam I, 600-661 -- Prayers
موضوع	۱	علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ ق. -- دعاها
موضوع	۱	Ali ibn Hosayn, Imam IV -- Prayers
موضوع	۱	دعاها
موضوع	۲	Prayers
موضوع	۱	مناجات
موضوع	۲	Monajat
شابک ۱ روده		صفی زاده، فاروق، ۱۳۴۶ -، مقدمه نویسنده
روده بندی ۲		۱۳۹۵۸/۲۷۱BF / ۹ع۸
روده بندی دیوید	۲	۷۷۱
شماره کتابشناسی ملی		

عکس رخ یار

حمید بهاری

با مسئولیت: دکتر فروق صفی زاده

ناشر: سازمان چاپ و انتشارات ایران جام

شمارگان ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۱۵۵-۳۱-۴

سال چاپ: ۱۳۹۵ خورشیدی خیابانی

نوبت چاپ: نخست

نشانی ناشر: تهران - خیابان آزادی

جنب پارک اوستا

کوچه ی کیان مهر - پلاک ۱ - زنگ ۶

سازمان چاپ و انتشارات ایران جام مرکز نشر

و پژوهش های ایران شناسی

تهران - صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۳۱۷۱

مقدمه

مناجات هم شاید بیشتر جنبه موضوع ادبی داشته باشد تا نوع ادبی. مناجات نوع ادبی غنایی است زیرا راز و نیاز با خداوند مایه های احساسی و عاطفی دارد. مناجات و ادعیه در ادب فارسی بیشتر منشور است و معروفترین نمونه آن مناجات راجه عبدالانصاری است که علاوه بر آن که در شعر گونه است با شعر نیز همراه است. اما مناجات به صورت شعر معمولاً در آغاز آثار منظوم ملاحظه می شود نه شاعر به بخشی از اثر خود با خداوند راز و نیاز می کند. معادل مناجات در ادب فرنگی hymn است. هیم در اصل سرود های در مدح و ستایش ارباب انواع خدایان بود و در مراسم مذهبی خوانده می شد. هیم را از کهن ترین صور شعری دانسته اند و در همه کتب مقدس قدیم نمونه هایی از آن هست و مزامیر داوود در تورات به عنوان نمونه معروف است.

شعری از وحشی بافقی
 الهی سینه ای ده آتش افروز
 در آن سینه دلی و آن دل همه سوز
 هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست
 دل افسرده غیر از آب و گل نیست
 دلم پر شعله گردان سینه پردود
 زبانه کن به گفتن آتش آلود
 که امت کن درونی درد پرور
 دلی در وی درون درد و برون درد
 به سوزی ده کلامم را روایی
 که آن گویی کند آتش گدایی
 نخستین مناجات نامه را ما می توانیم مناجات نامه
 ی امام علی (ع) نام ببریم که بسیار شیوا و ادبی می باشد

مناجات نامه ی امام علی (ع)
 اعمال محراب امیر مؤمنان علیه السلام: در مکانی که
 امیر مؤمنان علیه السلام را ضربت زدند، دو رکعت نماز
 بخوان، و پس از سلام و تسبیح حضرت زهرا علیه
 السلام بگو:

يَا مَنْ أَظْهَرَ الْجَمِيلَ وَ سَتَرَ الْقَبِيحَ يَا مَنْ لَمْ يُوَاخِذْ
 بِالْجَرِيرَةِ وَلَمْ يَهْتِكِ السُّتْرَ وَ السَّرِيرَةَ يَا عَظِيمَ الْعَقْلِ يَا
 حَسَنَ التَّجَاوُزِ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ يَا بَاسِطَ الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ
 يَا صَاحِبَ كُلِّ نَجْوَى يَا مُنْتَهَى كُلِّ شَكْوَى يَا كَرِيمَ
 الصَّفْحِ يَا عَظِيمَ الرَّجَاءِ يَا سَيِّدِي صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ
 مُحَمَّدٍ وَ أَفْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ يَا كَرِيمُ

ای آن که زیبا را آشکار ساخت، و کار زشت را پوشاند، ای آن که بر معصیت سرزنش نکرد، و پرده و باطن را ندرید، ای بزرگ گذشت، ای نیکو در گذر، ای بهناور آمرزش، ای هر دو دست به رحمت گسترده، ای صاحب هر راز، ای نهایت هر شکایت ای بزرگوار چشم پوش، ای بزرگ امید، ای آقای من، بر محمد و خاندان محمد درود فرست، و با من آن کن که تو شایسته آنی ای کریم.

مَدْحَاتُ حَضْرَتِ امیر المؤمنان علیه السلام
 اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْإِمَانُ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ
 اتَّخَذَ إِلَهًا يَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَأْذَنَ الْإِمَانُ يَوْمَ يَعْصُرُ الظَّالِمُ
 عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا وَ
 أَسْأَلُكَ الْإِمَانُ يَوْمَ يُمْسِكُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيْمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ
 بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ وَأَسْأَلُكَ الْإِمَانُ يَوْمَ لَا يَجْزِي وَالِدٌ
 عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَانِبُ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ
 حَقٌّ وَأَسْأَلُكَ الْإِمَانُ يَوْمَ لَا تَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ
 اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ وَأَسْأَلُكَ الْإِمَانُ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ
 نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ لِلَّهِ وَأَسْأَلُكَ الْإِمَانُ يَوْمَ
 يَقْرَأُ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ

خدایا از تو امان می خواهم، روزی که سودی ندهد مال و فرزندان مگر کسی که ولی به تمام معنی سالم نزد خدا آرد، و از تو امان می خواهم روزی که ستمکار می گیرد هر دو دستش را، و می گوید ای کاش همراه پیامبر راه خدا را انتخاب می کردم، و از تو امان می

خواهم روزی که شناخته شوند گناهکاران به نشانه هایشان، و به پیشانی ها و قدم ها بگیرندشان و از تو امان می خواهم روزی که کفایت نمی کند پدری از فرزندش، و نه فرزندی کفایت کننده است از پدرش به هیچ وجه، البته وعده خدا حق است.

و از تو امان می خواهم روزی که عذرخواهی ستمکاران سود نمی دهد، و بر ایشان است لعنت، و عذاب و شکنجه سرای آخرت و از تو امان می خواهم روزی که کسی برای کسی اختیار چیزی را ندارد، و اخیر همه چیز در آن روز برای خداست، و از تو امان می خواهم روزی که انسان فرار می کند از برادر و پدر و مادر و همسر و فرزندان،

لِكُلِّ أَمْرٍ يَوْمَ شَأْنٍ يُغْنِيهِ وَ أَسْأَلُكَ الْآمَانَ
يَوْمَ يَوْمَ الْمُجْرِمِ لَوْ يَعْلَمُ مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بَيِّنِهِ وَ
صَاحِبِيَّتِهِ وَ أَخِيهِ وَ فَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ كَلَّا إِنَّهَا لَنَفْسٍ لَّامِيَةٍ مَّوْلَايَ يَا
مَوْْلَايَ أَنْتَ الْمَوْلَى وَ أَنَا الْعَبْدُ وَ هَلْ يَرْحَمُ الْعَبْدَ إِلَّا الْمَوْلَى
مَوْْلَايَ يَا مَوْْلَايَ أَنْتَ الْمَالِكُ وَ أَنَا الْمَمْلُوكُ وَ هَلْ يَرْحَمُ
الْمَمْلُوكَ إِلَّا الْمَالِكُ مَوْْلَايَ يَا مَوْْلَايَ أَنْتَ الْعَزِيزُ وَ أَنَا
الذَّلِيلُ وَ هَلْ يَرْحَمُ الذَّلِيلَ إِلَّا الْعَزِيزُ مَوْْلَايَ يَا مَوْْلَايَ أَنْتَ
الْخَالِقُ وَ أَنَا الْمَخْلُوقُ وَ هَلْ يَرْحَمُ الْمَخْلُوقَ إِلَّا الْخَالِقُ
مَوْْلَايَ يَا مَوْْلَايَ أَنْتَ الْعَظِيمُ وَ أَنَا الْحَقِيرُ وَ هَلْ يَرْحَمُ
الْحَقِيرَ إِلَّا الْعَظِيمُ مَوْْلَايَ يَا مَوْْلَايَ أَنْتَ الْقَوِيُّ وَ أَنَا
الضَّعِيفُ وَ هَلْ يَرْحَمُ الضَّعِيفَ إِلَّا الْقَوِيُّ مَوْْلَايَ يَا مَوْْلَايَ
أَنْتَ الْغَنِيُّ وَ أَنَا الْفَقِيرُ وَ هَلْ يَرْحَمُ الْفَقِيرَ إِلَّا الْغَنِيُّ

و برای هر کدام از آنها در آن روز کاری است، که آن کار او را بس است، و از تو امان می خواهم روزی که گنهکار دوست دارد، اگر بتواند از عذاب آن روز، پسرانش و همسرش و برادرش و خویشانش که او را در بر می گیرند و هر که در روی زمین است بها بدهد سپس این بها دادن او را نجات دهد هرگز! همانا عذاب الهی آتشی شعله ور است، برکننده پوست اعضا برای سوزاندن است! مولایم ای مولای من، تو مولایی و من بنده ام، آیا رحم می کند به بنده جز مولا؟ مولایم ای مولای من، تو مالکی و من مملوکم، آیا رحم می کند به بنده جز مولا؟ مولایم ای مولای من، تو عزیزی و من خوارم، آیا رحم می کند به خوار جز عزیز؟ مولایم ای مولای من، تو خالق و من مخلوق، آیا رحم می کند به مخلوق جز خالق؟ مولایم ای مولای من، تو باعظمتی و من ناچیزم، آیا رحم می کند به ناچیز جز باعظمت؟ مولایم ای مولای من، تو نیرومندی و من ناتوانم، آیا رحم می کند به ناتوان جز نیرومند؟ مولایم ای مولای من، تو بی نیازی و من نیازمند، آیا رحم می کند به نیازمند جز بی نیاز؟

مَوْلَايَا مَوْلَايَا أَنْتَ الْمُعْطِي وَأَنَا السَّائِلُ وَهَلْ يَرْحَمُ السَّائِلَ إِلَّا الْمُعْطِي مَوْلَايَا مَوْلَايَا أَنْتَ الْحَيُّ وَأَنَا الْمَيِّتُ وَهَلْ يَرْحَمُ الْمَيِّتَ إِلَّا الْحَيُّ مَوْلَايَا مَوْلَايَا أَنْتَ الْبَاقِي وَأَنَا الْفَانِي وَهَلْ يَرْحَمُ الْفَانِي إِلَّا الْبَاقِي مَوْلَايَا مَوْلَايَا أَنْتَ الدَّائِمُ وَأَنَا الزَّائِلُ وَهَلْ يَرْحَمُ الزَّائِلَ إِلَّا الدَّائِمُ مَوْلَايَا مَوْلَايَا أَنْتَ الرَّازِقُ وَأَنَا الْمَرْزُوقُ وَهَلْ

يَرْحَمُ الْمَرْزُوقَ إِلَّا الرَّازِقُ مَوْلَايَا مَوْلَايَا أَنْتَ الْجَوَادُ وَأَنَا الْبَخِيلُ وَهَلْ يَرْحَمُ الْبَخِيلُ إِلَّا الْجَوَادُ مَوْلَايَا مَوْلَايَا أَنْتَ الْمُعَافَى وَأَنَا الْمُتَبَتَّلَى وَهَلْ يَرْحَمُ الْمُتَبَتَّلَى إِلَّا الْمُعَافَى مَوْلَايَا مَوْلَايَا أَنْتَ الْكَبِيرُ وَأَنَا الصَّغِيرُ وَهَلْ يَرْحَمُ الصَّغِيرَ إِلَّا الْكَبِيرُ مَوْلَايَا مَوْلَايَا أَنْتَ الْهَادِي وَأَنَا الضَّالُّ وَهَلْ يَرْحَمُ الضَّالَّ إِلَّا الْهَادِي مَوْلَايَا مَوْلَايَا أَنْتَ الرَّحْمَنُ وَأَنَا الْمَرْحُومُ وَهَلْ يَرْحَمُ الْمَرْحُومَ إِلَّا الرَّحْمَنُ مَوْلَايَا مَوْلَايَا أَنْتَ السُّلْطَانُ

مولایم ای مولای من، تو عطا بخشی و من سائل، آیا رحم می کنی به سائل جز عطا بخش؟ مولایم ای مولای من، من مرده ای و من مرده آیا رحم می کند به مرده جز زنده؟ مولایم مولای من، تو باقی هستی و من فانی، آیا رحم می کنی به فانی جز باقی؟ مولایم ای مولای من، تو پاینده ای و من از بین روند، آیا رحم می کند به از بین رونده جز پاینده؟ مولایم ای مولای من، تو روزی دهنده ای و من روزی داده شده، آیا رحم می کنی به روزی داده شده جز روزی دهنده؟ مولایم ای مولای من، تو جودمندی و من بخیل، آیا رحم می کنی به بخیل جز جودمندی؟ مولایم ای مولای من، تو عافیت بخشی و من گرفتار، آیا رحم می کنی به گرفتار جز عافیت بخش؟ مولایم ای مولای من، تو بزرگی و من کوچکم، آیا رحم می کنی به کوچک جز بزرگ؟ مولایم ای مولای من، تو راهنمایی و من گمراه، آیا رحم می کنی به گمراه جز راهنما؟ مولایم ای مولای من، تو رحم کننده ای و من

رحم شده، آیا رحم می کند به رحم شده جز رحم کننده؟ مولایم ای مولایم من، تو سلطانی

وَ اَنَا الْمُتَّخِذُ وَ هَلْ يَرْحَمُ الْمُتَّخِذَ إِلَّا السُّلْطَانُ
مَوْلایِ یَا مَوْلایِ اَنْتَ الدَّلِیلُ وَ اَنَا الْمُتَّحِیِّرُ وَ هَلْ یَرْحَمُ
الْمُتَّحِیِّرَ إِلَّا الدَّلِیلُ مَوْلایِ یَا مَوْلایِ اَنْتَ الْغَفُورُ وَ اَنَا
الْمُذْنِبُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمُذْنِبَ إِلَّا الْغَفُورُ مَوْلایِ یَا مَوْلایِ
اَنْتَ الْغَالِبُ وَ اَنَا الْمَغْلُوبُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمَغْلُوبَ إِلَّا
الْغَالِبُ مَوْلایِ یَا مَوْلایِ اَنْتَ الرَّبُّ وَ اَنَا الْمَرْبُوبُ وَ هَلْ
یَرْحَمُ الْمَرْبُوبَ إِلَّا الرَّبُّ مَوْلایِ یَا مَوْلایِ اَنْتَ الْمُتَّكَبِّرُ وَ
اَنَا الْخَاشِعُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْخَاشِعَ إِلَّا الْمُتَّكَبِّرُ مَوْلایِ یَا
مَوْلایِ اَرْحَمْنِی بِرَحْمَتِکَ وَ اَرْضَ عَنِّی بِجُودِکَ وَ
کَرَمِکَ وَ فَضْلِکَ یَا ذَا الْجُودِ وَ الْاِحْسَانِ وَ الطُّوْلِ وَ
الْاَمْنَانِ رَحْمَتِکَ یَا رَحِمَ الرَّاحِمِینَ

و من آزمایش شده به بلاها، آیا رحم می کند به
آزمایش شده به بلاها؟ مولایم ای مولای من
تو دلیلی و رهنما و من سرگردان، آیا رحم می کند به
سرگردان جز دلیل و رهنما؟ مولایم ای مولای من تو
آمرزنده ای و من گناهکار، آیا رحم می کند به
گناهکار جز آمرزنده؟ مولایم ای مولای من تو غلبه
و من مغلوب، آیا رحم می کند به مغلوب جز غلبه؟
مولایم ای مولای من تو پرورنده ای و من پروریده، آیا
رحم می کند به پروریده جز پرورنده؟ مولایم ای مولای
من، تو بزرگمنشی و من فروتن، آیا رحم می کند به
فروتن جز بزرگمنش؟ مولایم ای مولای من به من رحم
کن به رحمتت و به جود و کرم، و فضلت از من راضی

شو، ای دارای جود و احسان و عطا و بخشندگی، به
مهربانی ات ای مهربان ترین مهربانان.

مؤلف گوید: سید ابن طاووس بعد از این مناجات،
دعایی طولانی از آن حضرت روایت کرده، به نام دعای
امان، مقام را گنجایش ذکر آن نیست.

و همچنین در این مقام شریف می خوانی دعایی را
که در برنامه مسجد زید ذکر می کنیم ان شاء الله.

آگاه باش ما در کتاب «هدیه الزائرین» به اختلاف
در سحرابی که محل ضربت خوردن امیر مؤمنان علیه
السلام است اشاره کردیم، که آیا همین محراب معروف
است یا آن محراب متروک و گفتم نهایت احتیاط در
این است که اعدای محراب را در هر دو محل بجا آورند
یا گاهی در موضع معروف، گاهی در محل متروک،
اعمال دگه امام صادق علیه السلام: مقام امام صادق علیه
السلام در نزدیکی مسلم بن عقیل رحمه الله است، در
انجا دو رکعت نماز بجای آر، و بعد از سلام تسبیح
حضرت زهرا علیها السلام بگو:

يَا صَانِعَ كُلِّ مَصْنُوعٍ وَيَا جَابِرَ كُلِّ كَسِيرٍ وَيَا خَاضِعَ
كُلِّ مَلَأٍ وَيَا شَاهِدَ كُلِّ نَجْوَى وَيَا عَالِمَ كُلِّ خَفِيَةٍ وَيَا
شَاهِدًا [شَاهِدٌ] غَيْرَ غَائِبٍ وَيَا غَالِبًا [غَالِبٌ] غَيْرَ
مَغْلُوبٍ وَيَا قَرِيبًا [قَرِيبٌ] غَيْرَ بَعِيدٍ وَيَا مُؤْنِسَ كُلِّ
وَحِيدٍ وَيَا حَيًّا حِينَ لَا حَيَّ غَيْرُهُ يَا مُنْجِي الْمَوْتَى وَ
مُهِمَّتِ الْأَحْيَاءِ الْقَائِمَ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنْتَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.